

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه قوانین و مقررات
محاسبات عمومی کشور

.....

تدوین:

رضا زنده گل

وکیل دادگستری

انتشارات چتر دانش

۱۳۹۵

عنوان قراردادی	ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	مجموعه قوانین و مقررات محاسبات عمومی کشور / تدوین رضا زنده‌گل.
مشخصات نشر	تهران: چتر دانش، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۱۰۶ ص؛ ۱۲ × ۱۷ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۰۸۹-۲
وضعیت فهرست‌نویسی	فیپا
موضوع	دیوان محاسبات کشور -- قوانین و رویه‌ها
موضوع	Supreme Audit Court of Iran -- Rules and practice
موضوع	سازمان‌های دولتی -- امور مالی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	Administrative agencies -- Finance -- Law and legislation -- Iran
موضوع	بودجه‌ریزی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	Budget process -- Law and legislation -- Iran
شناسه افزوده	زنده‌گل، رضا، ۱۳۶۷ -، گردآورنده
رده بندی کنگره	۱۳۹۵ / ۲۸ / ۳۵۲۷ / KMH
رده بندی دیویی	۳۴۳ / ۵۵۰۳
شماره کتابشناسی ملی	۴۲۷۷۹۷۹

نام کتاب	مجموعه قوانین و مقررات محاسبات عمومی کشور
ناشر	چتر دانش
تدوین	رضا زنده‌گل
نوبت و سال چاپ	اول - ۱۳۹۵
شمارگان	۱۰۰۰
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۰۸۹-۲
قیمت	۶۵۰۰۰ تومان

مرکز پخش: تهران - خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - کوچه نوروژ - پلاک ۱۳
تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۷۸۹۱۵ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۸۹۰۵۹
پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com
کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

فهرست

قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶.....	۵
فصل اول: تعاریف.....	۵
فصل دوم: اجرای بودجه.....	۱۷
بخش اول: درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار.....	۱۷
بخش دوم: هزینه‌ها و سایر پرداختها.....	۲۲
بخش سوم: معاملات دولتی.....	۳۹
فصل سوم: نظارت مالی.....	۴۹
فصل چهارم: تنظیم حساب و تفریح بودجه.....	۵۱
فصل پنجم: اموال دولتی.....	۵۸
فصل ششم: مقررات متفرقه.....	۶۵
قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند مصوب ۱۳۶۴.....	۷۲
قانون اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۷۹.....	۷۷

قانون شمول ماده (۶۶) قانون محاسبات عمومی کشور به مجمع	
تشخیص مصلحت نظام و مقررات مالی آن مصوب ۱۳۷۶.....	۷۹
قانون ضوابط پرداخت کمک و یا اعانه به افراد و مؤسسات	
غیردولتی موضوع ماده (۷۱) قانون محاسبات عمومی کشور	
مصوب ۱۳۷۸.....	۸۲
فصل اول: هدف.....	۸۶
فصل دوم: وظایف و اختیارات.....	۸۶
فصل سوم: سازمان و تشکیلات.....	۸۸
فصل چهارم: نحوه کار هیأت‌های مستشاری.....	۹۳
فصل پنجم: مقررات متفرقه.....	۱۰۱
قانون دیوان محاسبات کشور مصوب ۱۳۶۱.....	۸۶
قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی مصوب	
۱۳۷۳.....	۱۰۴

سخن ناشر

رشته‌ی حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به‌منزله‌ی یکی از پرترف‌دارترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه‌ی خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه‌ی کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند.

این، درحالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این‌ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته‌ی حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آنها از یک سو و تناسب آنها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه‌ی آموزش عالی آزاد چتردانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته‌ی حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت‌گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه‌ی خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه‌ی علمی به‌منصه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱

فصل اول: تعاریف

ماده ۱- بودجه کل کشور برنامه مالی دولت است که برای یک سال مالی تهیه و حاوی پیش‌بینی درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار و برآورد هزینه‌ها برای انجام عملیاتی که منجر به نیل سیاستها و هدفهای قانونی می‌شود، بوده و از سه قسمت به شرح زیر تشکیل می‌شود:

۱- بودجه عمومی دولت که شامل اجزاء زیر است:

الف- پیش‌بینی دریافتها و منابع تأمین اعتبار که به طور مستقیم و یا غیر مستقیم در سال مالی قانون بودجه به وسیله دستگاه‌ها از طریق حسابهای خزانه داری کل اخذ می‌گردد.

ب- پیش‌بینی پرداختهایی که از محل درآمدهای عمومی و یا اختصاصی برای اعتبارات جاری عمرانی و اختصاصی دستگاههای اجرایی می‌تواند در سال مالی مربوط انجام گردد.

۲- بودجه شرکتهای دولتی و بانکها شامل پیش‌بینی درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار.

۳- بودجه مؤسساتی که تحت عنوانی غیر از عناوین فوق در

بودجه کل کشور منظور می‌شود.^۱

ماده ۲- وزارتخانه واحد سازمانی مشخصی است که به موجب قانون به این عنوان شناخته شده و یا بشود.

ماده ۳- مؤسسه دولتی واحد سازمانی مشخصی است که به موجب قانون ایجاد و زیر نظر یکی از قوای سه‌گانه اداره می‌شود و عنوان وزارتخانه ندارد.

تبصره- نهاد ریاست جمهوری که زیر نظر ریاست جمهوری اداره می‌گردد از نظر این قانون مؤسسه دولتی شناخته می‌شود.

ماده ۴- شرکت دولتی واحد سازمانی مشخصی است که با اجازه قانون به صورت شرکت ایجاد شود و یا به حکم قانون و یا دادگاه صالح ملی شده و یا مصادره شده و به عنوان شرکت دولتی شناخته شده باشد و بیش از ۵۰ درصد سرمایه آن متعلق به دولت باشد. هر شرکت تجاری که از طریق سرمایه‌گذاری شرکتهای دولتی ایجاد شود، مادام که بیش از پنجاه درصد سهام آن متعلق به شرکتهای دولتی است، شرکت دولتی تلقی می‌شود.

تبصره- شرکتهایی که از طریق مضاربه و مزارعه و امثال اینها به منظور به کار انداختن سپرده‌های اشخاص نزد بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه ایجاد شده یا می‌شوند از نظر این قانون شرکت دولتی شناخته نمی‌شوند.

۱- به موجب بازنگری قانون اساسی در سال ۱۳۶۸ سمت نخست‌وزیری حذف و وظایف آن در مقام رئیس دولت به رئیس جمهور واگذار گردید براین اساس در موادی که عبارت نخست وزیر ذکر شده بود، حذف و عنوان رئیس جمهور جایگزین گردید.

ماده ۵- مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی از نظر این قانون واحدهای سازمانی مشخصی هستند که با اجازه قانون به منظور انجام وظایف و خدماتی که جنبه عمومی دارد، تشکیل شده و یا می‌شود.

تبصره- فهرست این قبیل مؤسسات و نهادها با توجه به قوانین و مقررات مربوط از طرف دولت پیشنهاد و به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

ماده ۶- سال مالی یک سال هجری شمسی است که از اول فروردین ماه آغاز و به پایان اسفند ماه ختم می‌شود.

ماده ۷- اعتبار عبارت از مبلغی است که برای مصرف یا مصارف معین به منظور نیل به اهداف و اجرای برنامه‌های دولت به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

ماده ۸- دیون بلامحل عبارت است از بدهیهای قابل پرداخت سنوات گذشته که در بودجه مربوط اعتباری برای آنها منظور نشده و یا زائد بر اعتبار مصوب و در هر دو صورت به یکی از طرق زیر بدون اختیار دستگاه ایجاد شده باشد:

الف- احکام قطعی صادره از طرف مراجع صالحه.

ب- انواع بدهی به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی ناشی از خدمات انجام شده مانند حق اشتراک برق، آب، هزینه‌های مخابراتی، پست و هزینه‌های مشابه که خارج از اختیار دستگاه اجرایی ایجاد شده باشد.

ج- سایر بدهیهایی که خارج از اختیار دستگاه ایجاد شده

باشد. انواع ديون بلامحل موضوع اين بند از طرف وزارت امور اقتصادي و دارايي تعيين و اعلام خواهد شد.

ماده ۹- مواد هزينه، نوع هزينه را در داخل بودجه و يا قسمتي از فعاليت يك وزارتخانه يا مؤسسه دولتي مشخص مي كند.

ماده ۱۰- درآمد عمومي عبارت است از درآمدهاي وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتي و ماليات و سود سهام شرکتهای دولتي و درآمد حاصل از انحصارات و مالکیت و ساير درآمدهايي که در قانون بودجه کل کشور تحت عنوان درآمد عمومي منظور مي شود.

ماده ۱۱- دريافتهای دولت عبارت است از کليه وجوهي که تحت عنوان درآمد عمومي و درآمد اختصاصي و درآمد شرکتهای دولتي و ساير منابع تأمين اعتبار و سپرده‌ها و هدايا به استثناء هدايايي که براي مصارف خاصي اهداء مي گردد و مانند اينها و ساير وجوهي که به موجب قانون بايد در حسابهاي خزانه داري کل متمرکز شود.

ماده ۱۲- ساير منابع تأمين اعتبار عبارتند از منابعي که تحت عنوان وام، انتشار اوراق قرضه، برگشتي از پرداختهاي سالهاي قبل و عناوين مشابه در قانون بودجه کل کشور پيش بيني مي شود و ماهيت درآمد ندارند.

ماده ۱۳- وجوه عمومي عبارت است از نقدينه‌هاي مربوط به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتي و شرکتهای دولتي و نهادها و مؤسسات عمومي غير دولتي و مؤسسات وابسته به سازمانهاي مذکور که متعلق به حق افراد و مؤسسات خصوصي نيست و

صرفنظر از نحوه و منشاء تحصیل آن منحصرأً برای مصارف عمومی به موجب قانون قابل دخل و تصرف می‌باشد.

تبصره ۱- وجوهی نظیر سپرده، وجه‌الضمان و مانند آنها که به طور موقت در اختیار دستگاههای مذکور در این ماده قرار می‌گیرد و پس از انقضای مدت معین و یا حصول شرایط خاص قابل استرداد است مادام که در اختیار دستگاههای مزبور می‌باشد تصرف در آنها بدون رضایت صاحب وجه یا احراز اعراض صاحب آن در حکم تصرف غیر قانونی در وجوه عمومی تلقی می‌گردد.

تبصره ۲- اسناد و اوراق بهادار متعلق به سازمانهای مذکور در این ماده نیز در حکم وجوه عمومی است.

ماده ۱۴- درآمد اختصاصی عبارت است از درآمدهایی که به موجب قانون برای مصرف یا مصارف خاص در بودجه کل کشور تحت عنوان درآمد اختصاصی منظور می‌گردد.

ماده ۱۵- درآمد شرکتهای دولتی عبارت است از درآمدهایی که در قبال ارائه خدمت و یا فروش کالا و سایر فعالیتهایی که شرکتهای مذکور به موجب قوانین و مقررات مجاز به انجام آنها هستند عاید آن شرکتهای می‌گردد.

ماده ۱۶- سایر منابع تأمین اعتبار شرکتهای دولتی عبارت است از منابعی که شرکتهای مزبور تحت عنوان کمک دولت، وام استفاده از ذخائر، کاهش سرمایه در گردش و یا عناوین مشابه به موجب قانون مجاز به منظور کردن آن در بودجه‌های مربوط هستند.

تبصره - منظور از سرمایه در گردش مذکور در این ماده